

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/70/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117222785
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2117222785.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Terézie Mecelovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej, vo veci žalobkyne: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanej: N. A., nar. XX. B. XXXX, bytom Z. XXX/XX, Z., o zaplatenie 1.718,44 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 24. októbra 2018 č. k. 19Csp/193/2017-24, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti trov konania r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 1.275,88 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.275,88 eur od 28.5.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. vo zvyšku žalobu zamietol, III. žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48,50 %.

Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ustanovením § 369, § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej aj „Obchodný zákonník“), § 52 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2, § 563 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo len „O. z.“), § 1 ods. 1 a 2, § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.2.2013.

Vecne zdôvodnil uzavretou zmluvou o revolvingovom úvere medzi stranami sporu dňa 28.11.2014, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 1.350 eur. Žalovaná sa zaviazala úver splácať mesačnými splátkami vo výške 42,68 eur, v počte splátok 42. Žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou už prvej splátky, celkovo do zosplatnenia uhradila 74,12 eur. Z oznámenia o zosplatnení zo dňa 16.4.2015 vyplynulo, že žalovanej bolo oznámené omeškanie s úhradou splátok č. 2, 3, 4 a bola vyzvaná na úhradu sumy 221 eur s tým, že ak dlžnú sumu neuhradí, bude žalobkyňa vymáhať celý dlh naraz. Predmetná zmluva bola súdom prvej inštancie kvalifikovaná ako spotrebiteľská zmluva (§ 52 a nasl. O. z.) a súčasne ako zmluva o spotrebiteľskom úvere (podľa ZoSÚ). Súd prvej inštancie skúmal jednotlivé obsahové náležitosti zmluvy o úvere. Dospel k záveru, že žalobkyňa hrubo porušila povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, keď nezisťovala pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať úver jej príjem, výdavky, rodinný stav a preto je potrebné považovať poskytnutý úver v zmysle ustanovenia § 11 ods. 2 ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov. Za dôvodný nárok súd prvej inštancie považoval len nárok žalobkyne v sume 1.275,88 eur (po odpočítaní uhradenej sumy 74,12 eur od výšky poskytnutého úveru 1.350 eur). V tejto časti súd žalobe vyhovel a v zostávajúcej časti bola žaloba zamietnutá ako neopodstatnená. Z dôvodu omeškania žalovanej s plnením dlhu, bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť aj úroky z omeškania, ktorých výška je stanovená vykonávacím predpisom, a to o 5 percentuálnych bodov viac ako

základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná ku dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Zákonný úrok z omeškania 5,05 % ročne súd prvej inštancie priznal od 28.5.2015.

Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2, § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), vecne úspechom v konaní žalobkyne v rozsahu 74,25 % a úspechom žalovanej v rozsahu 25,75 %, v dôsledku čoho žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania v rozsahu 48,50 %.

2. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe aj vo zvyšnej časti. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP). Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa porušila svoju povinnosť skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať úver a preto je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Uvedený záver je nesprávny. Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žalobkyňa pred uzavretím zmluvy vyžadovala od dlžníka (ako žiadateľa o úver) údaje o jeho príjmoch, výdavkoch, sociálno - ekonomickej situácii a tiež doklad o príjme. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva prezumpcia/ domnienka o tom, že pokiaľ dodávateľ sám nepreukáže skúmanie schopnosti spotrebiteľa splácať úver platí, že ju neskúmal. Súd prvej inštancie neumožnil žalobkyni vyjadriť sa k tejto otázke a predložiť dôkazy o splnení zákonnej povinnosti. O tejto skutočnosti žalobkyňa pripojila dôkazy s poukazom na § 366 písm. c/ a d/ CSP. Bola porušená rovnosť strán v konaní. Postup súdu prvej inštancie nespĺňa požiadavku predvídateľnosti súdneho rozhodnutia.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

5. V posudzovanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že úver v danom prípade je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 ZoSÚ) pre hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, keď žalobkyňa neposudzovala schopnosť žalovanej splácať úver.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie doručoval žalobu spolu s prílohami a poučením žalovanej s tým, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy uviedla, že ak nárok v celom rozsahu neuznáva, aby vo vyjadrení uviedla rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojila listiny, na ktoré sa odvoláva a označila dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 167 ods. 2 CSP). Žalovaná sa k žalobe nevyjadřila.

7. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

8. Pojmami procesný útok a procesná obrana (§ 149 CSP) zákonodarca zdôraznil kontradiktórnosť procesného postavenia strán v sporovom konaní. Ustanoveniami § 149 až § 154 CSP malo dôjsť k prehĺbeniu sporovosti konania s cieľom prispieť k zefektívneniu, zrýchleniu a z hospodárneniu sporového konania. Porušenie povinnosti tvrdenia, zakotvenej v ustanovení § 150 CSP pre obidve strany sporu sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu, ktorá má za následok procesnú sankciu vo forme nespornosti nepopretých skutkových tvrdení protistrany (§ 151 ods. 1 CSP), alebo neúčinnosti nekvalifikovaného popretia skutkového tvrdenia protistrany (§ 151 ods. 2 CSP). Uvedeným spôsobom sa postupuje aj v spotrebiteľských sporoch, pri ktorých sa nepoužijú ustanovenia o sudcovskej a zákonnej koncentrácii v zmysle § 296 CSP, t. j. § 153 a § 154 CSP (porov. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/405/2017).

9. Z obsahu spisu je zrejmé, že tvrdenia žalobkyne žalovaná žiadnym spôsobom nepoprela (ostala pasívna). Preto konštatovanie súdu prvej inštancie, že žalobkyňa hrubo porušila povinnosť podľa

§ 7 ods. 1 ZoSÚ, keď nezisťovala pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať úver jej príjmy a výdavky, rodinný stav, nemalo oporu v zistenom skutkovom stave, založenom na základe prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany (§ 149 CSP). Hodnotenie rozsahu sporných a nesporných skutočností je limitované skutkovými tvrdeniami strán sporu.

10. Ak súd prvej inštancie dospel k záveru o potrebe korekcie následku nesplnenia procesnej povinnosti (CSP upravuje civilný proces v materiálnom poňatí, teda v zmysle zásady spravodlivej a účinnej ochrany práv podľa článku 2 CSP), mal svoj postup odôvodniť v uvedenom smere. Súčasne strany konania by nemali byť zaskočené právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska právneho názoru súdu a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy. Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia (§ 150 CSP).

11. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplývalo, na základe čoho súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa nezisťovala pomery žalovanej za účelom posúdenia schopnosti splácať úver. Ak súd prvej inštancie rozhodol bez dostatočného skutkového základu pre posúdenie naplnenia zákonnej sankcie bezúročnosti úveru, znemožnil procesnej strane aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (na uvedené nemalo vplyv nariadené pojednávanie, keďže súd nemal dostatočný podklad pre vecné posúdenie z hľadiska vysloveného právneho záveru).

12. Konanie pred súdom má zabezpečiť pre strany konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair process). Preto im musí byť vytvorená možnosť predvídať rozhodnutie súdu a tomu prispôbiť uplatňovanie (realizáciu) svojich procesných práv. Všeobecný súd je tak povinný na všetky procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky, alebo sa bráni ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 85/2015-17 z 12. februára 2015).

13. S poukazom na vyššie uvedené je dôvodné konštatovať, že súd prvej inštancie nepostupoval vyššie uvedeným spôsobom a neriadil sa ustanovením § 150 a § 151 CSP, ako ani dôsledne nepostupoval podľa § 220 CSP.

14. Zákon (§ 220 CSP) venuje zvýšenú pozornosť odôvodneniu súdneho rozhodnutia, normovaním obsahových náležitostí. Ide o návod čo má odôvodnenie rozsudku obsahovať, keďže má význam z hľadiska prostriedku kontroly správnosti rozhodnutia, a to zo strany účastníkov konania, ako i vyššieho súdu, ktorý ho bude preskúmať, ale aj zo strany verejnosti.

15. Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamená automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (porov. sp. zn. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013).

16. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), článku 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu.

17. V odôvodnení rozhodnutia mal súd prvej inštancie predovšetkým uviesť vyhodnotenie procesnej povinnosti strán konania podľa § 150 a § 151 CSP a následne posúdiť spornosť skutkových tvrdení strán s vyvodením dôsledkov nesplnenia procesnej povinnosti, vrátane uplatnenia materiálneho korektívu.

18. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vzhľadom na dôvod, ktorý viedol k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, odvolací súd sa ďalšími námietkami uvádzanými v odvolaní nezaoberal, keďže neboli spôsobilé ovplyvniť jeho rozhodnutie.

19. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, postupovať v súlade s prejednacou zásadou civilného sporového konania, v ktorom je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu.

20. Skutkové tvrdenia žalujúcej strany sú prostriedkami procesného útoku a skutkové tvrdenia žalovanej strany sú prostriedkami procesnej obrany (§ 149 CSP). Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia zodpovedá procesná povinnosť protistrany účinne poprieť tvrdené skutočnosti, pričom z ustanovenia § 151 CSP vyplýva procesná sankcia za nesplnenie procesnej povinnosti (§ 151 CSP). Súd prvej inštancie na základe vyhodnotenia splnenia procesnej povinnosti strán konania podľa § 150 a § 151 CSP posúdi spornosť skutkových tvrdení strán s vyvodením dôsledkov nesplnenia procesnej povinnosti.

21. Ak súd prvej inštancie dospeje k záveru o potrebe korekcie následku nesplnenia procesnej povinnosti (CSP upravuje civilný proces v materiálnom poňatí, teda v zmysle zásady spravodlivej a účinnej ochrany práv podľa čl. 2 CSP), svoj postup odôvodní v uvedenom smere. Pri hodnotení použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany bude dôsledne vychádzať z preukázaných tvrdení strán konania a pri vykonávaní dokazovania bude súd prvej inštancie okrem prejednacej zásady a zásady kontradiktórnosti konania aplikovať i zásadu predvídateľnosti postupu súdu.

22. Súd prvej inštancie pri písomnom vyhotovení rozhodnutia bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo určité a presvedčivé, s uvedením obsahových náležitostí podľa § 220 ods. 2 CSP, vrátane uvedenia použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

23. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

24. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. V novom rozhodnutí (o trovách konania) rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

25. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.